

[Fibiger.]

ger, der skulle have ejendommen, være i besiddelse af så mange opsparede midler, at han selv kunne supplere statslånet for at få bygget huset, som han ønskede det. Med de lønninger, der er for tiden, er der mange, der godt kunne spare noget mere op og derved klare differencen. De ærede ordførere for socialdemokratiet og venstre sagde, at vi måske kunne drøfte i udvalget ikke at sætte lånet så højt op. Det er klart, at vi skal have en udvalgsbehandling om hele spørgsmålet, hvor vi også kan se på dette.

Spørgsmålet er imidlertid, hvad også det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen berørte, om der med den udvikling, vi er inde i, i det hele taget fremtidig vil blive oprettet så mange statshusmandsbrug. Det spørgsmål er jo sat under debat. Når man ser på, hvad folk i det frie erhverv må betale, når de skal købe en ejendom, og så ser på de betingelser, der her gives dem, der opnår statshusmandsbrug, må man erkende, at vilkårene er meget forskellige. Hvis man skal låne penge, og det skal jo de fleste for at komme i besiddelse af et husmandsbrug, som ikke er et statshusmandsbrug, ligger renten på 7—8 pct. Her udlåner staten til 4—4½ pct., og man indførte i fjor yderligere en konjunkturbestemt rente, således at der i år kun skal betales 2½ pct. Herefter synes jeg nok, forskellen bliver så stor, at der kan være anledning til at tage hele spørgsmålet op i det udvalg, der bliver nedsat, så vi kan se lidt på, hvor stor en investering der fra statens side ydes den unge mand, som kommer i besiddelse af et statshusmandsbrug. Der er også medlemmer indenfor regeringen, som ser lidt skeptisk på hele udviklingen på dette område; jeg tror derfor, det tidspunkt er nået, da hele dette forhold bør tages op til drøftelse.

Vi har tidligere fra konservativ side foreslået nedsat en landbokommission til at behandle forskellige spørgsmål, bl. a. også dette. Jeg ved ikke, hvordan den højtærede landbrugsminister ser på denne tanke nu,

men hele spørgsmålet om statshusmandsbrugene er jo sat til debat, og jeg finder det naturligt, at vi undersøger forholdene meget nøje. Jeg noterer med tilfredshed, at der ikke i lovforslaget foreslås stillet flere midler til rådighed på et tidspunkt, da det er så dyrt at etablere statshusmandsbrug, som det er, men at man nøjes med de samme samlede beløb som hidtil. Hvis byggeomkostningerne sættes i vejret, vil det altså sige, at der bliver færre statshusmandsbrug oprettet, end det har kunnet ske efter de hidtidige bestemmelser.

Jeg vil gerne sige til den højtærede landbrugsminister og til statens jordlovsudvalg, hvoraf jeg selv er medlem, at jeg tror, man skal gå varsomt frem i den kommende tid ved oprettelsen af statshusmandsbrug, og at man ikke skal gøre forkøbsretten gældende i andre tilfælde, end hvor der kan skaffes tillægsjord til indeklemte husmandsbrug. Man bør i hvert fald ikke overfor de almindelige mindre gårde gøre forkøbsretten gældende, således at bygningerne bliver for store til det areal, der bliver tilbage. Det er i virkeligheden en meget stor investering, der finder sted på hvert husmandsbrug, og måske er tiden nu inde til at holde lidt igen.

Jeg skal imidlertid tilsige en velvillig behandling i det udvalg, der bliver nedsat, men vil forbeholde mig, at vi får forskellige oplysninger, som måske nogle af mit partis medlemmer ikke har haft, så at det bliver muligt at få klarhed over, hvor langt vi i virkeligheden er kommet frem med investeringerne i de husmandsbrug, der oprettes, og om det er nationaløkonomisk forsvarligt at fortsætte i det hidtidige tempo.

Aage Fogh: Forslaget til lov om tillæg til statshusmandsloven kan jeg heltud anbefale, som det foreligger, men vil gerne føje til, at udover de ændringer i loven, den højtærede landbrugsminister foreslår, har jeg visse ønsker, som jeg senere skal omtale.

Om lovforslaget om udlån til statshusmandsbrug sagde det ærede medlem hr. Chr. Rasmussen, at når de samlede bevil-